

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, på de ulike alders- og utviklingsnivåer.

Fagområdene vil sjelden opptre isolert. For å sikre at alle fagområder integreres i det pedagogiske arbeidet vil flere områder ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter på avdelingene.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<ul style="list-style-type: none">• Vi setter ord på det vi ser og gjør sammen med barna i hverdagen.• Vi bruker bilder, konkreter, illustrasjoner og kroppsspråk som støtte i kommunikasjon.• Vi bruker ulike typer bøker aktivt i mindre grupper og én til én.• Vi hjelper barna med å sette ord på og formidle sine egne følelser og behov.• Vi bruker rim, regler og sang i samspill med barna gjennom hele dagen.	<ul style="list-style-type: none">• Vi bruker bilder og konkreter som visuell støtte i hverdagen.• Bøker, fortellinger og eventyr er tilgjengelig for barna og brukes daglig.• Vi bruker sang, rim og regler aktivt sammen med barna.• Vi voksne er aktive sammen med barna og oppmuntrer dem til å sette ord på handlinger, tanker og følelser.• Vi støtter barna til å bruke språket aktivt for å løse konflikter og til å skape positive relasjoner.	<ul style="list-style-type: none">• Barna øver på å ta imot og gjennomføre kollektive beskjeder.• Vi leker med språket gjennom sang, tulleord, rytmer, rim og regler.• Vi leker med tall, bokstaver, bokstavlyder, ord og skrift ut fra barnas initiativ.• Vi oppmuntrer barn til å kommunisere egne behov, meninger og skape gode samtaler.• Vi veileder og inspirerer barna til å fordype seg i rollelek sammen med hverandre.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KROPP BEVEGELSE MAT HELSE	<ul style="list-style-type: none"> • Vi er tilstede på gulvet og introduserer og inspirerer til lek. • Vi er sensitive, lyttende og oppmerksomme på barnas uttrykk og responderer på det. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på å lytte til beskjeder. • Barna øver på turtaking i forbindelse med hverdagssituasjoner. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilrettelegger for og oppmuntrer barna til å klare ting selv, slik som å kle på seg, klatre opp på stoler og stellebord og spise selv. • Vi benevner ulike kroppsdelene gjennom sang, bilder, kroppslig lek og aktivitet. • Vi gir de motoriske utfordringer tilpasset deres nivå, for eksempel hinderløype. • Måltidet er en pedagogisk arena, der vi blant annet benevner og samtaler om maten barna spiser, og oppmuntrer de til å smake og utforske. • Vi lærer gode rutiner for håndvask. • Vi har fargestifter, puslespill og annet finmotorisk materiell tilgjengelig på avdelingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi legger til rette for fysisk lek og motoriske utfordringer ute og inne. • Vi bruker nærområdet for å gi barna gode opplevelser i varierte omgivelser. • Vi bidrar til at barna får kunnskaper om gode matvaner gjennom samtaler under måltid. • Vi støtter barn i å utvikle og etablere gode vaner i forhold til dobesøk og hygiene. • Vi gir innsikt i matens opprinnelse. • Barna får delta i utfordrende og pedagogiske opplegg i gymsal ut fra alder og interesser. • Barna får forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker regelleker og har fokus på å kunne samarbeide. • Vi gir barna ulike fysiske utfordringer for å styrke barnas kroppsbeheerskelse, grov – og finmotorikk. • Vi bruker nærområdet og skogen for å gi barna gode opplevelser i varierte omgivelser. • Barna øver på selvstendighet i forhold til på- og avkledning, toalettbesøk og måltider. Barna er selv med å vurdere hvilke klær de trenger å ha på seg når de skal ut. • Vi reflekterer sammen med barna rundt kropp, kjønn og identitet. • Vi samtaler om matproduksjon, og veien fra mat til måltid. • Barna får delta i utfordrende og pedagogiske opplegg i fellesrom ut fra alder og interesser.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir barna en begynnende innsikt om hvor maten kommer fra. • Barna får delta i utfordrende og pedagogiske opplegg i gymsal ut fra alder og interesser. • Barna får utfordringer gjennom å bevege seg i ujevnt terreng • Barna får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser. 		
<p>KUNST KULTUR KREATIVITET</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi lar barna få utforske forskjellige formingsmaterialer som maling, lim, plastelina, fargeblyanter osv. • Vi bruker sangleker, hører på forskjellig type musikk, prøver ulike instrumenter og danser. • Vi introduserer barna for forskjellige eventyr og fortellinger. • Vi legger til rette for variert lek gjennom å ha utstyr og rekvisitter tilgjengelig, og ved at personalet introduserer ulike leketemaer. • Barna opplever at årets tradisjoner blir markert. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilbyr ulikt materiell, redskaper og teknikker til formingsaktiviteter. • Vi tilrettelegger det fysiske miljøet og tilbyr rekvisitter for at barn skal få utfolde seg og videreutvikle sin dramatiske lek. • Vi utforsker og lar barna bli kjent med ulike sjangere av musikk. • Vi legger til rette for kreative aktiviteter hvor barna kan utforske og lære å lage ting med materialer fra naturen, og gjenbruksmaterialer. 	<ul style="list-style-type: none"> • I førskolegruppen gis barna i større grad muligheter til å velge materialer, teknikker og redskaper til bruk i sine kreative uttrykk. • Vi gir barna muligheter til å få erfaring med dramaaktiviteter, og bli utfordret til å prøve å fremføre selv. • Vi skal bidra til at barna føler stolthet og glede over egen kulturell tilhørighet.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
NATUR MILJØ TEKNOLOGI		<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal bidra til at barna føler stolthet og glede over egen kulturell tilhørighet. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi utforsker, eksperimenterer og undrer oss sammen med barna over det vi ser og opplever i nærmiljøet og på uteområdet. • Barna er ute til alle årstider og får gjennom dette erfare, sanse og oppleve ulike værforhold. • Barna introduseres for humlen. • Barna får kjennskap til ulike dyr og dyrelyder. • Barna møter ulike konstruksjonslek materialer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir introdusert for planter, dyr og årstider. • Vi snakker sammen om og undrer oss med barna om naturen og menneskets rolle i den. • Vi utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi. • Vi snakker om humlens rolle i naturen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir kjent med og får forståelse for planter, dyr og årstider. • Vi utforsker og reflekterer over ulike fenomener i naturen. • Vi snakker med barna om hvordan vi kan ta vare på naturen. • Vi utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi. • Vi snakker om humlens betydning i bærekraftig utvikling. • Barna får oppleve og prøve ut eksperimentering og fysikkforsøk.
ETIKK RELIGION FILOSOFI	<ul style="list-style-type: none"> • Vi oppmuntrer barna til å ta vare på hverandre og vise omsorg. • Vi veileder og støtter barn i håndtering av konflikter. • Vi hjelper barna med å sette ord på og formidle sine egen følelser og behov, og til å løse konflikter og skape positive relasjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi snakker om egne og andres følelser og hvordan man kan være en god venn. • Vi veileder og støtter barn i håndtering av konflikter. • Vi støtter og gir rom for barns nysgjerrighet og undring og åpner for gode samtaler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har fokus på egne og andres følelser og konsekvenser av handling. • Vi veileder og støtter barn i håndtering av konflikter, samt oppmuntrer de til å løse konflikter selv.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir erfaringer med ulike merkedager, høytider og tradisjoner representert i barnegruppen. • Barna skal møte voksne som respekterer barnets grenser og meninger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir barna kjennskap til ulike merkedager, høytider og tradisjoner representert i barnegruppen. • Barna skal møte voksne som respekterer barnets grenser og meninger. • Barna blir møtt med respekt for ulikheter, og erfaring med at det er fint at vi er forskjellige. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sammen med barna er vi nysgjerrige og viser interesse for hverandres bakgrunn. • Vi gir barna innsikt i ulike høytider, merkedager og tradisjoner representert i barnegruppen. • Vi oppmuntrer barna til å stille spørsmål og bringe frem egne tanker. • Barna skal møte voksne som respekterer barnets grenser og meninger. • Barna oppmuntres til å være nysgjerrige, undrende og tolerante overfor andres tanker, meninger og holdninger.
<p>NÆRMILJØ SAMFUNN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sammen med voksne utforsker barna barnehagens nærmiljø. • Barna får mulighet til å medvirke og delta i egen hverdag, for eksempel ved å velge aktivitet. • Gjennom turer i nærmiljøet får barna begynnende kjennskap til enkle trafikkregler. • Barna skal få begynnende kjennskap til samisk kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få mulighet til å medvirke og delta i sin egen hverdag og få en opplevelse av tilhørighet. • Barna skal få kjennskap til ulike transportmidler og bli kjent med enkle trafikkregler. • Gutter og jenter skal få like utfordringer og tilbys de samme aktivitetene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal kjenne til nærmiljøets kollektivtrafikk og lære seg trafikkregler som fotgjengerfelt og skilt. • Barna skal få erfare at de får medvirke i hverdagen. • Gutter og jenter skal få like utfordringer og tilbys de samme aktivitetene.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<ul style="list-style-type: none"> Gutter og jenter skal få like utfordringer og tilbys de samme aktivitetene. 	<ul style="list-style-type: none"> Barna lærer om FN's barnekonvensjon. Barna lærer om strukturer og funksjoner i samfunnet som for eksempel søppelhenting, politi, brann, butikk m.m. Barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning, og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv. 	<ul style="list-style-type: none"> Barna skal bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner. Barna lærer om FN's barnekonvensjon. Barna lærer om strukturer og funksjoner i samfunnet som for eksempel søppelhenting, politi, brann, butikk m.m. Barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning, og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.
ANTALL ROM FORM	<ul style="list-style-type: none"> Vi bruker sanger og bøker med tall, telling og former. Vi bruker enkel telling i hverdagssituasjoner; en nese, to øyne osv. Gjennom kroppslig lek, lek med gjenstander og eventyr blir vi kjent med matematiske begreper som for eksempel over, under, gjennom, opp, ned, stor, liten. Barna får mulighet til å bli kjent med geometriske grunnformer, gjennom utforskning og lek med 	<ul style="list-style-type: none"> Vi teller sammen med barna i ulike situasjoner i hverdagen og øver på peketelling. Vi bruker matematiske begreper i lek sammen med barna, der vi har fokus på sammenligning, motsetning og sortering. Barna får utforske og eksperimentere med geometriske former i lek, aktiviteter og i miljøet rundt oss. Vi bruker ulike spill for å gi barna erfaring med matematisk tenkning. 	<ul style="list-style-type: none"> Barnehagen følger <i>Fra eldst til yngst</i>, med hovedfokus på matematiske begreper. Vi utfordrer barna til å bruke telling når de skal dekke på bordet, i samlingsstund, på tur og i andre hverdagssituasjoner. Vi bruker samtaler med barn til å veilede og gi kunnskaper om tidsperspektivet. Vi undrer og resonnerer sammen med barn om størrelser, ulikheter og likheter, klassifisering, sortering og geometriske former.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<p>for eksempel puttekasse, byggeklosser og duplo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hverdagssituasjoner og lek får barna erfaring med å sammenligne og sortere. 		